

Οδηγός προστασίας ατόμων με αναπηρία

Οδηγίες για εκπαιδευτικά ιδρύματα, για εργοδότες,
για παρόχους υπηρεσιών υγείας και φροντίδας, για
παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας/εστίασης, κ.λπ.

Για όλους αυτούς που πλήττονται σε δυσανάλογο αριθμό και βαθμό σε
σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό όταν εκδηλώνεται μια φυσική καταστροφή

ΣΕΙΣΜΟΣ

ΠΥΡΚΑΓΙΑ

ΠΛΗΜΜΥΡΑ

ΕΝΤΟΝΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

Κεντρικά γραφεία: Ελ. Βενιζέλου 236, Τ.Κ. 163 41, Ηλιούπολη

Τηλ. +30 210 9949837, Fax +30 210 5238967

E-mail: esaea@otenet.gr, Ιστοσελίδα: www.esamea.gr

Η σελίδα της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο Facebook: <https://el-gr.facebook.com/ESAMEAgr>

Ακολουθείστε την Ε.Σ.Α.μεΑ. στο Twitter: <https://twitter.com/ESAMEAgr>

Βρείτε το κανάλι της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο YouTube: www.youtube.com/user/ESAMEAGr

Αθήνα, 2021

Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε για την Ε.Σ.Α.μεΑ. από την εταιρία EUROPRAXIS μ.ΙΚΕ. στο πλαίσιο του έργου «4PLUS: Public awareness, Preparedness, Participation and Coordination for Civil Protection for All». Το έργο εντάσσεται στο Πρόγραμμα «Interreg IPA II Cross-Border Cooperation Programme Greece-Albania 2014-2020» (greece-albania.eu) και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Αλβανίας. Οι απόψεις που εκφράζονται στον οδηγό δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των χωρών που συμμετέχουν και της Διαχειριστικής Αρχής.

Επιμέλεια εντύπου και παραγωγή
εναλλακτικών προσβάσιμων μορφών:

EUROPRAXIS μ.ΙΚΕ

Βέργας 4, Τ.Κ. 176 73 Καλλιθέα

Τηλ.: 210 9521313, Fax: 210 9521318

e-mail: info@euro-praxis.com

Ιστοσελίδα: www.euro-praxis.com

Ποιο είναι το ζήτημα;

Οι φυσικές καταστροφές μεγάλης κλίμακας, όπως οι πυρκαγιές, τα έντονα καιρικά φαινόμενα, οι πλημμύρες και οι σεισμοί, είναι σε μεγάλο βαθμό απρόβλεπτες και θέτουν σε κίνδυνο πολλές πτυχές της ζωής των ανθρώπων –υγεία, ασφάλεια, στέγαση, πρόσβαση σε τρόφιμα, νερό και άλλα βασικά είδη, για να αναφέρουμε μόνο μερικές. Τα σύγχρονα και ασύγχρονα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (εφημερίδες, τηλεόραση, ραδιόφωνο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ηλεκτρονικά μέσα κ.λπ.) δεν αποτελούν μόνο σημαντικούς δίαυλους πληροφόρησης και ψυχαγωγίας, αλλά και σημαντικούς φορείς ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινού στις περιπτώσεις που απαιτείται αυξημένη ετοιμότητα για **επικείμενα έντονα φυσικά φαινόμενα** καθώς και κατά την εξέλιξη **φυσικών καταστροφών μεγάλης κλίμακας** όπου απειλούνται ανθρώπινες ζωές και περιουσίες.

Διάφορες μελέτες από όλον τον κόσμο έχουν πλέον αναδείξει ότι στις περιπτώσεις καταστροφών οποιασδήποτε τυπολογίας τα άτομα με αναπηρία διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο και σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό **πλήττονται σε δυσανάλογο αριθμό**. Το ίδιο ισχύει και για πολλά ηλικιωμένα άτομα, για άτομα με αυξημένες νοσηλευτικές ανάγκες και γενικότερα για όλα τα άτομα με μειωμένη αυτονομία, προσωρινή ή μόνιμη.

Οι λόγοι διάφοροι:

- Διότι τα συστήματα ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σχεδιάζονται για τον «μέσο» άνθρωπο που μπορεί να περπατήσει, να τρέξει, να οδηγήσει, να δει, να ακούσει και να ανταποκριθεί γρήγορα σε οδηγίες.
- Διότι μέχρι σήμερα, οι ανάγκες για ενημέρωση και υποστήριξη τέτοιων ομάδων δεν καταγράφονται, δεν μελετώνται και ούτε αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα κέντρα σχεδιασμού πολιτικής προστασίας και διαχείρισης κρίσεων.
- Διότι όπως έχει καταγραφεί τα άτομα αυτών των ομάδων δεν έχουν συμμετάσχει σε διαδικασίες διαχείρισης καταστροφών και μείωσης των κινδύνων που εφαρμόζονται σήμερα στις κοινότητές τους, και έχουν αποκλειστεί από τη λήψη αποφάσεων και τον σχεδιασμό τέτοιων διαδικασιών.
- Διότι οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν φροντίσει να διατηρούν στοιχεία και δεδομένα (μπιρώα) πολιτών που χρειάζονται πρόσθετη βοήθεια και παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες σε περιπτώσεις κρίσεων, ώστε να γνωρίζουν/σχεδιάζουν ανάλογα από πριν.
- Διότι η πλειοψηφία των ατόμων αυτών δεν έχουν ενημερωθεί ποτέ για τη σημασία της ετοιμότητας τους από τους ίδιους και για το πόσο σημαντικό είναι να έχουν καταρτίσει από πριν το προσωπικό τους σχέδιο ετοιμότητας για περιπτώσεις καταστροφών/κρίσεων.
- Διότι το ανθρώπινο δυναμικό έκτακτης ανάγκης δεν έχει καταρτιστεί ποτέ σε ανάλογες δεξιότητες επικοινωνίας και διαχείρισης.
- Διότι σε μια κρίση ή καταστροφή, η έννοια των δικαιωμάτων φαίνεται να χάνεται υπό την πίεση των άμεσων αναγκών όλων των επιζώντων.

Και αυτοί είναι μερικοί από τους τους λόγους. Όμως, και η απουσία κατάλληλων προβλέψεων για τα άτομα με αναπηρία ως προς τα πλάνα διαφυγής και τα συστήματα

Οδηγός προστασίας & ασφάλειας ατόμων με αναπηρία σε κτιριακές υποδομές

εκκένωσης σε υποδομές και κτίρια που συχνάζουν, εργάζονται ή επισκέπτονται τα άτομα με αναπηρία συνιστά ακόμα έναν κρίσιμο παράγοντα. Τέτοιοι χώροι συμπεριλαμβάνουν χαρακτηριστικά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων, κτίρια δημόσιων/δημοτικών υπηρεσιών, εργασιακούς χώρους, υποδομές υγείας και παροχής φροντίδας, υποδομές προσωρινής διαμονής και εστίασης, κ.λπ.

Ο παρών Οδηγός απευθύνεται στους διαχειριστές τέτοιων χώρων και εστιάζει σε ζητήματα ετοιμότητας και ζητήματα εκκένωσης για περιπτώσεις φυσικών καταστροφών και έκτακτης ανάγκης. Ειδικά ως προς τα ζητήματα προστασίας και ασφάλειας έναντι κινδύνων και έκτακτων αναγκών, τα άτομα με αναπηρία και γενικά τα εμποδιζόμενα άτομα, θα πρέπει να προσδιορίζονται ως **ομάδες υψηλού κινδύνου** και ως **ομάδες προτεραιότητας**. Όχι γιατί είναι ανώτεροι ή κατώτεροι από τους υπόλοιπους, αλλά γιατί αποδεδειγμένα πλήττονται, πεθαίνουν ή τραυματίζονται, σε δυσανάλογο αριθμό στις καταστροφές σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό (για παράδειγμα, βλ. UNISDR 2013, «Έρευνα για τη ζωή με αναπηρίες και καταστροφές», όπου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της πρώτης παγκόσμιας έρευνας του ΟΗΕ για τα άτομα που ζουν με αναπηρία σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης καταστροφών).

Η προστασία και ασφάλεια των ατόμων με αναπηρίες σε καταστάσεις κινδύνου είναι κατοχυρωμένο δικαίωμα και υποχρέωση όλων μας

Με την κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών (ΗΕ) για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες¹ με τον ν.4074/2012 (Αρ. ΦΕΚ 88 Α΄/11.4.2012), η χώρα δεσμεύτηκε να εφαρμόσει τις απαιτήσεις που περιλαμβάνονται σε αυτήν και έχουν ως σκοπό την πλήρη και ίση απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών από όλα τα άτομα με αναπηρία. Αναγνωρίζοντας ότι στις περιπτώσεις καταστροφών οποιασδήποτε τυπολογίας τα άτομα με αναπηρία διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο και σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό πλήττονται σε δυσανάλογο αριθμό, η Σύμβαση με τα άρθρα 9 («Προσβασιμότητα») και 11 («Καταστάσεις κινδύνου και έκτακτων ανθρωπιστικών αναγκών») επιβάλλει την εφαρμογή μέτρων με στόχο:

- την προστασία και ασφάλεια των ατόμων με αναπηρίες σε καταστάσεις κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων και των έκτακτων ανθρωπιστικών αναγκών και των περιστατικών φυσικών καταστροφών,
- οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, οι οποίοι προσφέρουν εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, λαμβάνουν υπόψη τους όλες τις μορφές της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες,
- τον προσδιορισμό και την εξάλειψη των εμποδίων και κωλυμάτων προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία στις πληροφορίες, τις επικοινωνίες και τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

¹ Διαθέσιμη στο: <https://www.esamea.gr/about-us/welcome-note/86-legal-framework/symbasi/547-symbasi-oie-gia-ta-dikaiomata-ton-atomon-me-anapiria>

Ποια είναι τα άτομα με αναπηρία;

Η πληθυσμιακή ομάδα των ατόμων με αναπηρία χαρακτηρίζεται από μεγάλη ετερογένεια. Σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν.4488/2017 (Αρ. ΦΕΚ 137 Α'/13.09.2017) ως άτομα με αναπηρία «*νοούνται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές δυσχέρειες*». Πρόκειται για έναν όρο-ομπρέλα που περιλαμβάνει άτομα από διαφορετικές κατηγορίες αναπηρίας. Μια ομαδοποίηση των βασικών κατηγοριών αναπηρίας έχει ως εξής: (α) **άτομα με κινητική αναπηρία** (π.χ. τετραπληγία, παραπληγία κ.λπ.), (β) **άτομα με αισθητηριακή αναπηρία** (π.χ. κωφοί/ βαρήκοοι, τυφλοί/άτομα με προβλήματα όρασης), (γ) **άτομα με ψυχική αναπηρία** (π.χ. άτομα με μανιοκατάθλιψη, σχιζοφρένεια), (δ) **άτομα με νοητική/γνωστική/αναπτυξιακή αναπηρία** (π.χ. άτομα με αυτισμό), (ε) **άτομα με άλλες αναπηρίες** (π.χ. άτομα με σύνδρομο Down), (στ) **άτομα με χρόνιες παθήσεις** (π.χ. άτομα με θαλασσαιμία, νεφροπάθεια, σακχαρώδη διαβήτη) και (ζ) **άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες**.

Πόσα είναι τα άτομα με αναπηρία;

Σύμφωνα με το **Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας** της Ε.Σ.Α.μεΑ., τα άτομα με αναπηρία αποτελούν το 24,7%, του πληθυσμού της χώρας ηλικίας 16 ετών και άνω, δηλαδή 2.231.197 σε σύνολο 9.016.247 ατόμων². Η μη ορατότητα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις δεν συνδέεται με το μέγεθος του πληθυσμού τους, αλλά με το γεγονός ότι κάποιες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις δεν είναι εμφανείς καθώς και με τα εμπόδια (αρχιτεκτονικά, εργονομικά, συμπεριφορικά κ.λπ.) των οποίων η ύπαρξη θέτει περιορισμούς στην κοινωνική συμμετοχή τους. Εάν στο προηγούμενο ποσοστό προστεθούν τα άτομα που σχετίζονται άμεσα με τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις (γονείς/κηδεμόνες και ευρύτερο συγγενικό πλαίσιο), το τμήμα του κοινού που έχει άμεσο ενδιαφέρον για τα ζητήματα αναπηρίας/χρόνιες παθήσεις αυξάνει σημαντικά.

Ποιοι παράγοντες καθορίζουν το μέγεθος των επιβλαβών συνεπειών κινδύνου για τα άτομα με αναπηρία σε καταστάσεις κινδύνου

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, για έναν πληθυσμό, ο **κίνδυνος**, δηλαδή η πιθανότητα επιβλαβών συνεπειών (θάνατο, τραυματισμό, απώλεια/φθορά περιουσίας, κ.λπ.), από την εκδήλωση πιθανών καταστροφών, είναι ανάλογος του μεγέθους της **απειλής** (δηλ. της έντασης του φαινομένου) στην οποία εκτίθεται ο πληθυσμός και των **τρωτών σημείων** (π.χ., της βαθμού ευαλωτότητας) του πληθυσμού αυτού, αλλά αντιστρόφως ανάλογος του επιπέδου **ετοιμότητάς** του. Επομένως, ειδικά για τους πληθυσμούς με αυξημένα τρωτά σημεία (ευάλωτοι πληθυσμοί, όπως άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις), η βελτίωση της ετοιμότητας έκτακτης ανάγκης, δηλαδή της

² Περισσότερα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο: <https://www.paratiritirioanapirias.gr>

Οδηγός προστασίας & ασφάλειας ατόμων με αναπηρία σε κτιριακές υποδομές

ικανότητας ανταπόκρισης, συνιστά κρίσιμο παράγοντα και απαιτεί εκ των προτέρων ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, προγραμματισμό και εξειδίκευση.

Επομένως, η μείωση του κινδύνου, γενικά ως διαδικασία πριν την εκδήλωση μιας πιθανής καταστροφής με στόχο τη μείωση ή και εξάλειψη των επιπτώσεών της, **οφείλει να εστιάσει σε τρεις άξονες:**

- α) Στην πρόληψη των απειλών, δηλαδή σε οτιδήποτε μπορούμε να κάνουμε προκειμένου να μειώσουμε την πιθανότητα της εκδήλωσης ενός φαινομένου ή/και να μειώσουμε την έντασή του, όπως για παράδειγμα αντιπλημμυρικά έργα, αντιπυρικά έργα, κ.λπ.
- β) Στη μείωση των τρωτών σημείων, δηλαδή σε δράσεις και μέτρα για τη μείωση της πιθανότητας έκθεσης ή/και εγκλωβισμού του πληθυσμού σε μη διαχειρίσιμες καταστάσεις και συνθήκες, όπως για παράδειγμα μέσω της διασφάλισης διαδρομών/εξόδων διαφυγής, της προληπτική μετεγκατάσταση ατόμων υψηλού κινδύνου πιο κοντά σε διαδρομές/εξόδους διαφυγής, κ.λπ.
- γ) Στη βελτίωση της ετοιμότητας έκτακτης ανάγκης, δηλαδή στον προγραμματισμό³ και στην εκπαίδευση για βέλτιστη αντίδραση κατά την εκδήλωση και κατόπιν μιας απειλής.

Λαμβάνοντας στοχευμένα μέτρα από πριν για τη βελτίωση της προστασίας και της ασφάλειας των ατόμων με αναπηρία μπορεί ο καθένας να προετοιμαστεί καλύτερα για να αντιμετωπίσει τις διάφορες πιθανές προκλήσεις σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Η ετοιμότητα κάνει τη διαφορά!

Κατά τη διάρκεια του βομβαρδισμού του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου το 1993, ένας άνδρας με κινητικά προβλήματα εργαζόταν στον 69^ο όροφο. Χωρίς σχέδιο ή συσκευές σε εφαρμογή, χρειάστηκαν πάνω από έξι ώρες για να τον εκκενώσουν. Στην επίθεση του 2001, ο ίδιος άνδρας είχε προετοιμαστεί να φύγει από το κτίριο χρησιμοποιώντας τη βοήθεια άλλων και ένα αμαξίδιο εκκένωσης που είχε προμηθευτεί και είχε κάτω από το γραφείο του. Τη δεύτερη φορά, χρειάστηκε μόνο 1 ώρα και 30 λεπτά για να βγει από το κτίριο.

Καταγράψτε τα άτομα υψηλού κινδύνου για τα οποία είστε υπεύθυνοι

Το πρώτο σας βήμα θα πρέπει να είναι η αναζήτηση και η καταγραφή των ατόμων με αναπηρία που κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών ευθύνης σας, στο βαθμό που το επιτρέπει η σχέση σας μαζί τους (μόνιμη, περιστασιακή, παροδική). Επικοινωνήστε μαζί τους, ενημερώστε τους για τυχόν υφιστάμενα σχέδια που έχετε σε ετοιμότητα για περιπτώσεις κινδύνου και, αν σας το επιτρέπει η φύση της σχέσης, προσπαθήστε να μάθετε περισσότερα για τον **βαθμό ανεξαρτησίας τους** και για τα **τρωτά τους σημεία**. Οι ίδιοι ή/και οι οικείοι τους είναι στην καλύτερη θέση να

³ Σχέδια/πλάνα καθώς και προμήθειες, εργαλεία και λοιποί πόροι για την υλοποίησή τους.

Οδηγός προστασίας & ασφάλειας ατόμων με αναπηρία σε κτιριακές υποδομές

αναγνωρίσουν τυχόν εμπόδια για τους ίδιους στο περιβάλλον των εγκαταστάσεών σας σε συνάρτηση με τις λειτουργικές τους ικανότητες, ώστε μαζί να προσδιορίσετε τις όποιες πιθανές ανάγκες για επιπλέον βοήθεια κατά τη διάρκεια και μετά από μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Θα πρέπει να αξιολογήσετε την κατάσταση και να κρίνετε τι θα μπορεί να κάνει το άτομο μόνο του και τι βοήθεια (Ποιος, Πού, Πότε και Πώς;) μπορεί να χρειαστεί πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από την εκδήλωση μιας απειλής, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πιθανές εκβάσεις της απειλής, τις δυνατότητες του ατόμου, καθώς και νέους περιορισμούς που μπορεί να προκύψουν λόγω της έντασης του φαινομένου.

Καθορίστε συγκεκριμένα άτομα (οποιοδήποτε στο κτίριο, όπως συνεργάτες, φίλοι/γείτονες, διαχειριστές/θυρωροί, προσωπικό, κ.λπ.) τα οποία θα είναι έτοιμα να βοηθήσουν, εφόσον απαιτηθεί, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης μιας απειλής αλλά και μετά. Άτομα που μπορούν να κινηθούν, να ανεβαίνουν και να κατεβαίνουν εύκολα τις σκάλες, κ.λπ., αλλά έχουν άλλους περιορισμούς, μπορούν να βοηθηθούν από οποιονδήποτε. Όταν ένα άτομο με (κινητική) αναπηρία χρειάζεται βοήθεια από 1 άτομο για να διαφύγει, ένα καλό πλάνο θα πρέπει να προσδιορίζει τουλάχιστον 2, ιδανικά και περισσότερα, άτομα που να είναι πρόθυμα και ικανά να παράσχουν βοήθεια (κ.ο.κ.).

Συζήτησε και συμφώνησε με τον καθένα με ποιους τρόπους θα επικοινωνήσετε και προκαθορίστε πιθανά ασφαλή σημεία συνάντησης, για την περίπτωση εκκένωσης, για την περίπτωση επιτόπου καταφυγής αλλά και για μετά την καταστροφή.

Μειώστε τα τρωτά τους σημεία και προφυλάξτε τα

Βεβαιωθείτε ότι έχετε λάβει όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα προστασίας ειδικά στους χώρους που θα χρησιμοποιούν/συχνάζουν. Για παράδειγμα:

- Κάποια από τα «[Προληπτικά μέτρα Αντισεισμικής προστασίας στο σπίτι μας](#)» του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, μπορούν να εφαρμοστούν και στο δωμάτιο ενός ξενοδοχείου, στο γραφείο ενός ατόμου, σε μια αίθουσα διδασκαλίας, κ.λπ.
- Μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να χρειάζονται επιπλέον προληπτικά μέτρα έναντι πυρκαγιάς, όπως να διασφαλίσετε ότι οι συναγερμοί είναι προσβάσιμοι (π.χ., γίνονται αντιληπτοί στο κωφό άτομο) ή ότι οι χώροι με πυροπροστασία είναι προσπελάσιμοι (π.χ., μπορεί να φτάσει σε εύκολα και αυτόνομα σε αυτούς το άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο) ή ακόμα και να μετεγκαταστήσετε το άτομο αναλόγως (π.χ. σε γραφείο/δωμάτιο πιο κοντά στο ισόγειο).
- Μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να χρειάζονται επιπλέον προληπτικά μέτρα έναντι πλημμύρας, όπως να διασφαλίσετε ότι οι πυροσβεστήρες είναι κοντά και προσβάσιμοι (π.χ., μπορεί να τους φτάσει και να τους χρησιμοποιήσει εύκολα και αυτόνομα το άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο) ή ακόμα και να μετεγκαταστήσετε το άτομο αναλόγως (π.χ. από το υπόγειο σε υψηλότερο όροφο).
- Φροντίστε για ζητήματα προειδοποίησης (Τι συμβαίνει;) και για τις επικοινωνίες σας. Για παράδειγμα, φροντίστε να υπάρχει συσκευή τηλεφώνου η οποία να

Οδηγός προστασίας & ασφάλειας ατόμων με αναπηρία σε κτιριακές υποδομές

προσβάσιμη για το άτομο και να λειτουργεί και χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα (ενσύρματη). Εγκαταστήστε, αναλόγως, συσκευές οπτικής ειδοποίησης (π.χ., για αν κάποιος χτυπά το κουδούνι της πόρτας ή καλεί στο τηλέφωνο, κ.λπ.) και οπτικοποίησης συναγερμών, εφαρμογές τύπου panic button, κ.λπ.

- Φροντίστε για την περίπτωση που χρειαστεί να καταφύγουν επί τόπου στον χώρο τους, δηλαδή για την περίπτωση που χρειαστεί να δοθεί οδηγία ή οι συνθήκες το επιβάλλουν να παραμείνουν για παρατεταμένο διάστημα στο σημείο που βρέθηκαν κατά την εκδήλωση της απειλής. Εξετάστε μαζί τι «[προμήθειες έκτακτης ανάγκης](#)» θα πρέπει να συγκεντρωθούν και να αποθηκευτούν στον χώρο του.
- Φροντίστε για την εκκένωσή τους (Υπάρχει τρόπος εκκένωσης/διαφυγής; Μπορεί να διαφύγει αυτόνομα ή θα χρειαστεί βοήθεια;). Εξετάστε μαζί και διασφαλίστε ότι είναι προσβάσιμες και ελεύθερες οι οδεύσεις διαφυγής. Συνιστάται η τοποθέτηση λυχνίας αυτόματης ενεργοποίησης (ασφαλείας) στις εξόδους των χώρων σας. Αν το άτομο χρησιμοποιεί σκύλο-οδηγό, ίσως να χρειαστεί να συνεργαστείτε με το άτομο ώστε να τον εκπαιδεύσει για την περίπτωση έκτακτης εκκένωσης. Αποθηκεύστε ένα «αμαξίδιο εκκένωσης/έκτακτης ανάγκης» κοντά στα κλιμακοστάσια σε κάθε όροφο.
- Να φροντίστε για την αυτονομία του ζωτικού εξοπλισμού/προμηθειών τους. Για παράδειγμα, μπορεί να χρειαστεί να εξετάσετε το ενδεχόμενο να χρειάζεται να εγκαταστήσετε ειδικό χώρο συντήρησης/ψύξης για φάρμακα, γεννήτρια για ιατρικό εξοπλισμό, ειδικά powerbanks ή UPS, κ.λπ.

Σχεδιάσε την εκκένωση

- Σχεδιάστε ένα πλάνο με τους τυχόν χώρους προσωρινής καταφυγής/ προστασίας, με τις εναλλακτικές διαδρομές διαφυγής, τις εξόδους κινδύνου, κ.λπ. και σημειώσε με ποια προτεραιότητα και υπό ποιες συνθήκες θα πρέπει το άτομο να τα επιλέξει.
- Σχεδιάστε ώστε κανείς να μη μείνει πίσω. Άνθρωποι και ζώα. Αλλά και συσκευές, εξοπλισμοί, φάρμακα, κ.λπ. που είναι άκρως απαραίτητα για το άτομο.
- Προκαθορίσετε τη διαδικασία εκκένωσης του κτιρίου μετά από ένα σεισμό χωρίς τη χρήση ανελκυστήρα, μεριμνώντας από πριν για τις απαιτούμενες προσαρμογές ώστε να διαμορφωθούν κατάλληλα οι χώροι ως προς την προσβασιμότητά τους.
- Επεξεργαστείτε εναλλακτικά σενάρια και εφεδρικά σχέδια (π.χ. εφεδρικό χώρο καταφυγής, διαδρομή εκκένωσης, κ.λπ.).
- Επιλέξτε έναν ασφαλή, προσπελάσιμο για το άτομο, χώρο συνάντησης έξω από το σπίτι και μακριά από κτίρια, δέντρα, τηλεφωνικά και ηλεκτρικά καλώδια.
- Το πλάνο θα πρέπει να εξειδικευτεί για κάθε άτομο ξεχωριστά με τις κατάλληλες πληροφορίες ειδικά για το άτομο για το οποίο κατασκευάζεται το πλάνο.
- Το σχέδιο θα πρέπει επίσης να επανεξετάζεται και να εφαρμόζεται τακτικά από όλους τους εμπλεκόμενους. Τα άτομα που έχουν ένα ζώο υπηρεσίας θα πρέπει να ασκούν τις ασκήσεις εκκένωσης με τα ζώα υπηρεσίας τους.

- Αντίγραφα του πλάνου θα πρέπει να αρχειοθετούνται σε κατάλληλες τοποθεσίες για εύκολη πρόσβαση και να δίνονται, αναλόγως, στους βοηθούς, τους προϊσταμένους, τους συναδέλφους και τους φίλους του ατόμου με αναπηρία, στους διαχειριστές και προσωπικό των κτιριακών εγκαταστάσεων, σε υπηρεσίες άμεσης επέμβασης, εθελοντές κ.λπ. που μπορεί να είναι πρώτοι ανταποκριτές, κ.λπ.

Προβλέψεις για τα άτομα με αναπηρία στα συστήματα εκκένωσης

Ένα τυπικό σύστημα εκκένωσης κτιρίου αποτελείται από τρία στοιχεία:

- α) Τη διαδρομή κυκλοφορίας/διαφυγής
- β) Τα συστήματα ειδοποίησης
- γ) Οδηγίες προς και κατά μήκος των διαδρομών κυκλοφορίας/διαφυγής

Και στα τρία αυτά στοιχεία μπορεί να υφίστανται εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία, τα οποία θα πρέπει να αρθούν εγκαίρως.

Διαδρομή κυκλοφορίας/διαφυγής

Μια διαδρομή κυκλοφορίας/διαφυγής είναι ένας συνεχής και ανεμπόδιστος διάδρομος μετακίνησης από οποιοδήποτε σημείο ενός κτιρίου ή μιας εγκατάστασης σε ασφαλή υπαίθριο χώρο. Τα στοιχεία μιας διαδρομής κυκλοφορίας περιλαμβάνουν, ενδεικτικά:

- δωμάτια, πόρτες, προθάλαμοι, διάδρομοι (πυροπροστατευμένοι), ράμπες, κλιμακοστάσια
- τυχόν ανελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες/διάδρομοι
- χώροι προσωρινής παραμονής-καταφυγής
- τελική έξοδος (συνεπίπεδη ή με εναλλακτικά μέσα, όπως τσουλήθρες, σκάλες εκκένωσης, αναβατόρια, κ.λπ.)

Οι εφεδρικές έξοδοι θα πρέπει να επισημαίνονται με κατάλληλη σήμανση που να είναι ορατή από όλες τις κατευθύνσεις. Στις περιπτώσεις που δεν είναι όλες οι διαδρομές κυκλοφορίας προσβάσιμες:

- οι συγκεκριμένες που είναι θα πρέπει να φέρουν σήμανση (βέλη, exit) με το διεθνές σύμβολο προσβασιμότητας
- οι υπόλοιπες θα πρέπει να περιλαμβάνουν πινακίδες που κατευθύνουν τους ανθρώπους στις προσβάσιμες

Θεωρείται λειτουργική εάν πληροί ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Ένα άτομο με αναπηρία μπορεί να τη διατρέξει ως τον δημόσιο δρόμο χωρίς βοήθεια
- Ένα άτομο με αναπηρία μπορεί να κινηθεί χωρίς βοήθεια μέσω του τμήματος της διαδρομής κυκλοφορίας που είναι απαραίτητο για να φτάσει σε χώρο

Οδηγός προστασίας & ασφάλειας ατόμων με αναπηρία σε κτιριακές υποδομές

προσωρινής παραμονής-καταφυγής ΑμεΑ (μέχρι την απομάκρυνσή του από το κτίριο)

Το άτομο με αναπηρία θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να κινηθεί από τον χώρο προσωρινής καταφυγής ως την τελική έξοδο, έστω και με βοήθεια άλλων. Π.χ., εάν μεσολαβούν υψομετρικές διαφορές, μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάποιο σύστημα ανέλκυσης ή άλλος εξοπλισμός εκκένωσης (τσουλήθρες, κ.λπ.) ή το άτομο μπορεί να μετακινηθεί από άλλα άτομα χρησιμοποιώντας καλάθι, ειδικό φορείο, συσκευή κατάβασης σκάλας, κ.λπ.

Συστήματα ειδοποίησης κινδύνου

Τα συστήματα ειδοποίησης κινδύνου περιλαμβάνουν, ενδεικτικά:

- συναγερμούς και
- συστήματα αναγγελιών

Π.χ., κουδούνι, κόρνα, ηχητικές αναγγελίες, ειδικά φώτα, οθόνες κειμένου, συστήματα δόνησης, κ.λπ. Ιδανικά θα πρέπει να συνυπάρχει ακουστικό, οπτικό και δονητικό σήμα. Επίσης υπάρχουν και εφαρμογές νέων τεχνολογιών όπως προσωπικές συσκευές ειδοποίησης που έχουν κυκλοφορήσει πρόσφατα στην αγορά (π.χ., αναμετάδοση του συστήματος συναγερμού στη συσκευή).

Επιτόπου οδηγίες

Οι οδηγίες προς και κατά μήκος της διαδρομής κυκλοφορίας/διαφυγής, οι οποίες περιλαμβάνουν τα παρακάτω, θα πρέπει να είναι προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρίες:

- σήμανση (οπτική, απτική, κ.λπ.)
- πληροφορίες/οδηγίες τυποποιημένες (γραπτές, απτικές, κ.λπ.) ή αυτοματοποιημένες που μεταδίδονται μέσω συστήματος (ηχητικού, οπτικού, κ.λπ.) δημόσιων αναγγελιών
- ζωντανές οδηγίες που μεταδίδονται από άτομο σε άτομο

Περισσότερες πληροφορίες

Επισκεφτείτε την πύλη μας στο <https://portal.4plus-project.eu> και μάθετε περισσότερα για την πολιτική προστασία των ατόμων με αναπηρία και γενικότερα των εμποδιζόμενων ατόμων.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Αθήνα (Έδρα)

Ελ. Βενιζέλου 236, 16341, Ηλιούπολη

Τηλέφωνο: 210 9949837

Fax: 210 5238967

Email: esaea@otenet.gr

Ιωάννινα (Γραφείο)

Αρχ. Μακαρίου 11, 45221 Ιωάννινα

Τηλέφωνο: 26510 62283

Fax: 26510 62283

Email: esamea1@otenet.gr

Ιστοσελίδα: www.esamea.gr · Facebook: ESAmAgr

Twitter: ESAMEAgr · Youtube: ESAMEAGr